

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 483)

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyetinin Taraf Buldukları 1.3.1954 Tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine İlişkin Olarak Yaptıkları 16 Eylül 1988 Tarihli Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/521)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K.Gn.Md. 07/101-2213/04923

30.11.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 27.11.1988 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyetinin Taraf Buldukları 1.3.1954 Tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine İlişkin Olarak Yaptıkları 16 Eylül 1988 Tarihli Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

İ. Kaya Erdem
Başbakan V.

GEREKÇE

Avusturya ile ülkemiz arasındaki adli yardımlaşma talepleri halen 1930 tarihli Karşılıklı Anlaşma ve 1954 tarihli Lahey Sözleşmesi çerçevesinde yerine getirilmektedir. Gerek 1930 tarihli İkili Anlaşma ile gerekse 1954 tarihli Çok Taraflı Lahey Hukuk Usulüne Dair Sözleşme çerçevesinde yapılmakta olan Karşılıklı Adli Yardımlaşma taleplerinde birtakım güçlüklerle karşılaşılmaktadır. İmzalanan bu Ek Anlaşma ile Adli Yardım konusu iki ülkenin yararına olacak şekilde yeniden düzenlenerek işlemler basit süratli ve masrafsız hale getirilmektedir.

4.12.1987 tarihinde Ankara'da parafe edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyetinin taraf buldukları 1.3.1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine ilişkin olarak olarak yaptıkları Ek Anlaşma" 16.9.1988 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Anlaşma 19 maddeden oluşmaktadır. Anlaşma ile bir Âkit Devlet vatandaşına diğer Âkit Devlet adli mercilerine serbestçe müracaat hakkı tanınmakta ve her iki ülke vatandaşlarına bu merciler önünde eşit muamele öngörülmektedir. Aynı zamanda iki ülkeden birinin vatandaşlarının diğerinin ülkesinde adli müzaheretten yararlanabileceği ve bu ülkede mahkeme huzuruna çıktıklarında kendilerinden hiçbir şekilde teminat veya depozito istenmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anlaşmaya göre adf yardım talepleri iki Devletin Adalet Bakanlıkları kanalı ile karşılıklı olarak meccanen yerine getirilecektir. Anlaşma ayrıca bu taleplerin neleri ihtiva edeceği, tercümesinin hangi dilde yapılacağı gibi hususları da düzenlemektedir.

Bu Anlaşma ile iki ülke arasında halen yürürlükte bulunan 1930 tarihli "Hukukî ve Ticarî Mevaddı Adliyye Mûteallik Mûnasebetlere ve Adfî Kararların Tenfizine Dair Mukavelename"nin 1'den 17'ye kadar olan maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/521

Karar No. : 40

22.2.1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyetinin Taraf Buldukları 1.3.1954 Tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine İlişkin Olarak Yaptıkları 16 Eylül 1988 Tarihli Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Adalet ve Dışişleri Bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve Tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara
Sözcü
A. Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya
Üye
Ledin Barlas
Adana
Üye
Kâmil Ateşoğulları
Ankara
Üye
Ali Haydar Erdoğan
İstanbul

Başkanvekili
İhsan Nuri Topkaya
Ordu
Kâtip
Gökhan Maras
Kırşehir
Üye
Abdullah Ulutürk
Afyon
Üye
Muhittin Karaman
Gümüşhane
Üye
Ahmet Ersin
İzmir

Üye
Güneş Gürseler
Tekirdağ

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/521

Karar No. : 10

1.11.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyetinin Taraf Buldukları 1.3.1954 Tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine İlişkin Olarak Yaptıkları 16 Eylül 1988 Tarihli Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 10.10.1990 Tarihli Dördüncü Birleşiminde Adalet Bakanlığı ve Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Âkit Devlet vatandaşlarına diğer Âkit Devlet adlı mercilerine serbest müracaat hakkı ve bu merciler önünde eşit muamele öngören, iki ülke vatandaşlarının diğerinin ülkesinde adlı müzaheretten yararlanmasını amaçlayan Tasarı Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Adnan Tütkün
Amasya
Kâtip
Ali Rifki Atasever
Tekirdağ
Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur
Üye
Cevdet Akçalı
Mardin

Başkanvekili
Mustafa Kalemlı
Kütahya
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
Öner Miski
Hatay
Üye
Ali Tanrıyar
İstanbul

Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyetinin Taraf Buldukları 1.3.1954 Tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine İlişkin Olarak Yaptıkları 16 Eylül 1988 Tarihli Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında 16.9.1988 tarihinde Ankara'da imzalanan, taraf buldukları 1.3.1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine ilişkin, Ek Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

27.11.1988

İ. Kaya Erdem

Başbakan V.

Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.

İ. Kaya Erdem

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

A. Bozer

Devlet Bakanı

A. Kahveci

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Millî Savunma Bakanı

E. Vuralhan

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğt. Gençlik ve Spor Bakanı

H. C. Güzel

Sağ. ve Sos. Yard. Bak.

N. Kıtıapçı

Tarım Orman ve Köy İşleri Bak.

H. H. Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı Y.

A. Kahveci

Devlet Bakanı

M. Yazar

Adalet Bakanı

M. Topaç

İçişleri Bakanı

M. Kalemli

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Bayındırlık ve İskan Bak.

İ. S. Giray

Ulaştırma Bakanı

E. Pakdemirli

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bak.

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak.

F. Kurt

Kültür ve Turizm Bakanı

M. T. Tütiz

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyetinin Taraf Buldukları 13.1954 Tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine İlişkin Olarak Yaptıkları 16 Eylül 1988 Tarihli Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyetinin Taraf Buldukları 13.1954 Tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesine İlişkin Olarak Yaptıkları 16 Eylül 1988 Tarihli Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE AVUSTURYA CUMHURİYETİ'NİN
TARAF BULUNDUKLARI
1.3.1954 TARİHLİ HUKUK USULÜNE DAİR LAHEY SÖZLEŞMESİ'NE
İLİŞKİN OLARAK YAPTIKLARI
16 EYLÜL 1988 TARİHLİ
EK ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti,

Her iki ülkenin de taraf bulunduğu 1.3.1954 tarihli Hukuk Usulüne Dair Lahey Sözleşmesi'nin uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla bu konuda bir Anlaşma aktolonmasını kararlaştırmışlardır. Bu amaçla,

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı,

Sayın Ahmet Mesut YILMAZ
Dışişleri Bakanı

Avusturya Cumhuriyeti Federal Cumhurbaşkanı,

Sayın Dr. Alois MOCK
Başbakan Yardımcısı, Federal Dışişleri Bakanı

yetkili temsilcileri olarak atamışlardır.

Bu Temsilciler, usulüne uygun ve geçerli yetki belgelerini gösterdikten sonra aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır :

MADDE 1

İki ülkeden birinin vatandaşları diğer ülkede o ülkenin vatandaşları gibi kendileri ve malları için aynı hukuki güvence altındadırlar. Bu maksatla da mahkemelere müracaat edebilir ve o ülke vatandaşları gibi aynı şartlarla mahkeme önüne çıkabilirler.

MADDE 2

İki ülkeden birinin vatandaşları diğerinin ülkesinde, aynen o ülke vatandaşları gibi adf müzaheretten yararlanacaklardır.

MADDE 3

İki ülkeden birinin vatandaşlarından diğer ülkede mahkeme huzuruna çıktıkları zaman yabancı olmaları veya davanın görüldüğü ülkede ikâmet etmemeleri sebebiyle, her ne nam altında olursa olsun bir teminat veya depozito istenemez.

MADDE 4

Diğer Âkit Devletin ülkesinde bulunan kişiler hakkındaki adf veya gayriadf evrakla ilgili tebligat talepleri doğrudan talepte bulunan Devlet Adalet Bakanlığı tarafından talepte bulunulan Devlet Adalet Bakanlığına intikal ettirilecektir.

Tebliğat, talepte bulunulan Devlet hukukunda öngörülen şekil ve şartlarla gerçekleştirilecektir. Ayrıca tebligatın özel bir şekilde yapılması hususundaki talep, talepte bulunulan Devletin mevzuatına aykırı olmadığı takdirde yerine getirilecektir. Tebligatın yapıldığına dair belge,

talepte bulunulan Devlet Adalet Bakanlığı tarafından talepte bulunan Devlet Adalet Bakanlığına gönderilecektir. Tebligat gerçekleşmemişse bunun sebepleri bildirilecektir.

Tebliğata ilişkin tekidler ve bildirimler de keza Adalet Bakanlıkları arasında yapılır.

MADDE 5

Diğer Âkit Devletin ülkesinde bulunan kişiler hakkındaki istinabe talepleri, talepte bulunan Devlet Adalet Bakanlığı tarafından talepte bulunulan Devlet Adalet Bakanlığına intikal ettirilecektir.

Adf yardım talebinde bulunulan Devlet Adalet Bakanlığı kendi iç hukukunda öngörülen şekil ve şartlarla istinabeyi gerçekleştirecektir. Ayrıca istinabenin özel bir şekilde yapılması hususundaki talep, talepte bulunulan Devletin mevzuatına aykırı olmadığı takdirde yerine getirilecektir. Gerçekleştirilen istinabenin belgeleri talepte bulunulan Devlet Adalet Bakanlığı tarafından talepte bulunan Devlet Adalet Bakanlığına gönderilecektir. Talebin yerine getirilmemesi halinde bunun sebepleri bildirilecektir.

İstinabeye ilişkin tekidler ve bildirimler de keza doğrudan Adalet Bakanlıkları arasında yapılır.

MADDE 6

Adalet Bakanlıklarının takdim yazıları Türkçe ve Almanca olarak hazırlanacaktır.

Tebliğ ve istinabe evrakı, talepte bulunulan Devletin diline tasdikli tercüme ettirilecektir.

Bu tercümenin doğruluğu için talepte bulunan ülkenin yeminli tercümanı tarafından tasdiki yeterlidir.

Tebliğ ve istinabe evrakının Türkçe ve Almanca olarak birer nüsha olarak intikal ettirilmesi yeterlidir.

MADDE 7

Talep eden mahkeme istediği takdirde, zamanında dava taraflarına bildirmek üzere istinabenin yapılacağı yer ve tarihten haberdar edilecektir. Ancak, bu bilgiler keza Adalet Bakanlıkları kanalıyla teati edilecektir.

MADDE 8

Tebliğat veya istinabe talebinin intikal ettirildiği mahkeme bu konularda yetkili değilse, talebi re'sen yetkili mahkemeye havale edecektir.

Talepte sözü edilen şahıs verilen adreste bulunamamış ise, talebi yerine getirmekle görevli mahkeme, kendisinin adresinin tesbiti için gerekli girişimlerde bulunacaktır.

MADDE 9

Adf veya gayri adf evrakın tebliği veya istinabe taleplerinin yerine getirilmesi, sırf, talepte bulunulan ülke mahkemelerinin bu konularda münhasır yetkilerinin bulunduğu gerekçesiyle geri çevrilemez.

MADDE 10

Âkit Taraflar, bilirkişilere ödenecek ücretler hariç, tebligat veya istinabe taleplerinin yerine getirilmesi dolayısıyla, karşılıklı olarak hiçbir ücret veya masraf talebinde bulunmayacaklardır.

MADDE 11

Âkit Taraflardan herbiri, diğ erinin ülkesinde bulunan vatandaşlarına kendi diplomatik veya konsolosluk temsilcileri kanalıyla tebligat yapabilir.

MADDE 12

Üçüncü madde çerçevesinde davanın görüldüğü Devlet mahkemeleri tarafından teminat ve kefaletten muaf tutulmuş olan davacı veya müdahil aleyhine Âkit Taraflardan biri ülkesinde verilmiş mahkeme masraflarına ilişkin mahkûmiyet kararları hakkında, ilgililerin başvuruları üzerine 1 Mart 1954 tarihli Lahey Hukuk Usulüne Dair Sözleşmesi'nin 18 ve 19 uncu maddeleri uyarınca diğ er Âkit Devlet yetkili mahkemesince tenfiz kararı verilecektir.

MADDE 13

Masraflarla ilgili kararın kesinleşmiş olduğuna dair ilgili makamdan verilecek belgenin 1 Mart 1954 tarihli Lahey Sözleşmesinin 19 uncu maddesi 3 üncü paragrafı ve 2 nci fıkrası gereğince talepte bulunan ülkenin en yüksek adlı makamı tarafından tasdiki gerekmez.

MADDE 14

1 Mart 1954 tarihli Lahey Sözleşmesinin 19 uncu maddesi 2 nci paragrafı ve 3 üncü fıkrasında öngörülen tercüme, talep eden ülkenin yeminli bir tercümanı tarafından da tasdik edilebilir.

MADDE 15

Her iki ülkenin birinde bir mahkeme veya noterlik tarafından düzenlenen veya tasdik edilen evrakların diğ er ülkede yeniden tasdik edilmesine gerek yoktur.

MADDE 16

Her iki ülkenin Adalet Bakanlıkları talep üzerine hukuk davalarına ilişkin olarak kendi mevzuatı hakkında birbirlerine bilgi vereceklerdir.

MADDE 17

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile Türkiye ve Avusturya arasında Münakit Hukukî ve Ticarî Mevaddı Adliyye Müteallik Münasebetlere ve Adli Kararların Tenfizine dair 22 Haziran 1930 tarihli Anlaşmanın 1'den 17'ye kadar olan maddeleri yürürlükten kalkar.

MADDE 18

Bu anlaşmanın uygulanması ve yorumuyla ilgili olarak iki Devlet arasında ortaya çıkabilecek görüş ayrılıkları diplomatik yoldan çözümlenir.

MADDE 19

Bu Anlaşma onaylanacak olup, onay belgeleri Viyana'da teati edilecektir.

Anlaşma, onay belgelerinin teatisinden sonraki 3 üncü ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

İki Devletten herbiri Sözleşmeyi diplomatik kanaldan yazılı olarak fesh edebilir. Anlaşmanın feshi fesih bildiriminin ele geçtiği günden sonra geçen 6 aylık bir sürenin son gününden itibaren hüküm ifade eder.

Yukarıdaki hükümleri tasdik etmek üzere isimleri geçen temsilciler işbu Ek Anlaşmayı imza etmişlerdir.

Bu Anlaşma Türkçe ve Almanca olarak ve her iki metinde aynı şekilde geçerli olmak üzere 16 Eylül 1988 tarihinde Ankara'da ikişer nüsha halinde tanzim edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

AVUSTURYA CUMHURİYETİ
ADINA